

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง
2. ศึกษาทัศนคติของอาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพ และประชาชนต่อการบริการวิชาการแก่สังคม ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง
3. เปรียบเทียบทัศนคติของอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลวิชาชีพ ต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของ วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง
4. เปรียบเทียบทัศนคติของอาจารย์พยาบาลกับประชาชน ต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัย พยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง
5. กำหนดแนวทางการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้คือ

1. อาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพ และประชาชน มีทัศนคติต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง แตกต่างกัน
2. อาจารย์พยาบาลกับพยาบาลวิชาชีพ มีทัศนคติต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง แตกต่างกัน
3. อาจารย์พยาบาลกับประชาชน มีทัศนคติต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่

1. ประชากรในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายพัฒนาและวางแผนของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง ในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 8 แห่ง คือวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

กรุงเทพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีชันนาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรีรัฎฐญา และวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าเพชรบุรี

2. ประชากรในการศึกษาที่คณะ ได้แก่

2.1 อาจารย์พยาบาล ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ทำหน้าที่บริหารและ / หรือทำหน้าที่สอนนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง ในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 8 แห่ง เช่นเดียวกับประชากรในกลุ่มที่ 1 จำนวน 355 คน

2.2 พยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพและเคยทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่เลี้ยงหรือนิเทศนักศึกษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่เป็นสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาพยาบาล ในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลชัยนาท โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช โรงพยาบาลสระบุรี โรงพยาบาลพระพุทธบาท โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า และโรงพยาบาลพระจอมเกล้าเพชรบุรี จำนวน 2,020 คน

2.3 ประชาชน เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง ในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 8 แห่ง อาทิเช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีอุปการคุณ อาจารย์พิเศษ หัวหน้าหน่วยงานหรือองค์กรที่ติดต่อประสานงานกับวิทยาลัยพยาบาลและผู้รับบริการต่างๆ จำนวน 555 คน

3. ประชากรในการกำหนดแนวทางการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้บริหารหรืออาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่างเลือกมาจากประชากรวิทยาลัยพยาบาล 7 แห่ง คือวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกองเทพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีชันนาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรีรัฎฐญา และวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าเพชรบุรี และโรงพยาบาลที่เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 7 แห่ง คือ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลชัยนาท โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช โรงพยาบาลสระบุรี โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า และโรงพยาบาลพระจอมเกล้าเพชรบุรี และกลุ่มประชาชนที่รับบริการจากวิทยาลัยพยาบาล ภาคกลาง ทั้ง 7 แห่ง โดยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี โรงพยาบาลพระพุทธบาทและประชาชนที่รับบริการจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ได้เลือกเป็นกลุ่มทดลองเครื่องมือวิจัย

จากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริการวิชาการแก่สังคม ทำการสุ่มแบบ โควต้า ได้จำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทัศนคติได้จากการสุ่มประชากร โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ และคำนวณตามสัดส่วนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 353 คน

กลุ่มตัวอย่างในการกำหนดแนวทางการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลทำการสุ่มแบบ โควต้า ได้จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล รวมจำนวน 14 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติอาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 30 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติประชาชนต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 12 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 30 ข้อ

ชุดที่ 4 แบบกำหนดแนวทางการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสัมภาษณ์ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ครอบคลุมตามเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2. นำแบบสอบถามอาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ และแบบสอบถามประชาชน ไปทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับที่ตรวจแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบ แล้วนำไปหาความเที่ยง (Reliability) โดยทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพระพุทธบาทและพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลพระพุทธบาท และประชาชนผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริการวิชา

การแก้สัมประสิทธิ์ของวิทยาลัยพยาบาล จำนวนกลุ่มละ 30 คน และนำไปวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 และ 0.91 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองฝ่ายวิชาการหรือรองฝ่ายพัฒนาและแผนงานด้วยตนเอง แบบสอบถามผู้วิจัยเดินทางไปส่งเองบางส่วนและส่งทางไปรษณีย์บางส่วน การรับคืน ผู้วิจัยเดินทางไปรับด้วยตนเองบางส่วนและรับคืนทางไปรษณีย์บางส่วน สำหรับแบบสอบถามกลุ่มประชาชน ผู้วิจัยส่งทางไปรษณีย์บางส่วนและให้ผู้ช่วยวิจัยช่วยเก็บรวบรวมให้บางส่วน ส่วนการรับคืนผู้วิจัยเดินทางไปรับคืนด้วยตนเองบางส่วนและส่งคืนทางไปรษณีย์บางส่วน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลาทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 353 ชุด ได้รับคืนมา 343 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประเมินระดับจากค่าเฉลี่ย ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test statistic) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาภารกิจการบริการวิชาการแก้สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง จำนวน 7 แห่ง เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ 4 ปี ทุกแห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวนปีที่เปิดดำเนินการมากที่สุด คือ 21 – 30 ปี จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา คือ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 สำหรับอัตราส่วนระหว่างอาจารย์พยาบาล : นักศึกษา ที่อยู่ในช่วง 1:11 – 1:13 มากที่สุด จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาอยู่ในช่วง 1:17 – 1:19 จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 ในขณะที่อัตราส่วนคุณวุฒิของอาจารย์พยาบาลปริญญาเอก : โท : ศรี คิดเป็นอัตราส่วน 0 : 1 : 1 และ 0 : 2 : 1 มีจำนวนเท่ากัน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 และอัตราส่วน 0 : 5 : 1 , 1 : 3 : 1 และ 1 : 15 : 4 มีจำนวนเท่ากันกลุ่มละ 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29

1.2 นโยบายและแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม

ด้านการบริหารจัดการ ปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง ทั้งหมด 7 แห่ง มีนโยบายและแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม และกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในรูปของการจัดตั้งคณะกรรมการมีจำนวนมากที่สุด 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประชาชน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และท้องถิ่นที่ให้บริการจะมีทั้งในเขตอำเภอและนอกเขตอำเภอที่วิทยาลัยตั้งอยู่และไม่จำกัดท้องถิ่น แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนเนื้อหาที่ให้บริการเป็นการพยาบาลผู้สูงอายุมากที่สุด จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.92 สำหรับวิธีการดำเนินงานวิทยาลัยจัดดำเนินการเองและร่วมมือกับสถาบัน/องค์กรอื่น มีจำนวนเท่ากันกลุ่มละ 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.00 ในปีงบประมาณ 2541 วิทยาลัยพยาบาลทั้ง 7 แห่งมีโครงการที่จัดดำเนินการเองทั้งหมด 44 โครงการ และร่วมมือกับสถาบันอื่น 16 โครงการ และกิจกรรมที่จัดดำเนินการมีทั้งหมด 110 กิจกรรม

ด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่จะเป็นงบประมาณของวิทยาลัย ร้อยละ 46.67 จำนวนเงินที่ใช้ในแต่ละโครงการจะไม่เท่ากัน มีตั้งแต่ต่ำกว่า 5,000 บาท จนมากกว่า 35,000 บาท ช่วงที่มากที่สุด คือ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.87

ด้านประเภทกิจกรรมที่ให้บริการ งานบริการวิชาการและวิชาชีพที่ให้บริการมากที่สุด คือ การเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อสารดาวเทียม จำนวน 131 ครั้ง อาจารย์ได้รับเชิญเป็นวิทยากร จำนวน 101 ครั้ง อาจารย์เป็นที่ปรึกษาให้กับบุคคลหรือองค์กรอื่น จำนวน 69 ครั้ง และวิทยาลัยให้บริการอาคารสถานที่แก่บุคคลภายนอก จำนวน 64 ครั้ง งานสาธารณสุขสาริต ที่วิทยาลัยพยาบาลจัดดำเนินการมากที่สุด คือ ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง และงานชุมชนสัมพันธ์ที่ดำเนินการอยู่มีทั้งหมด 14 โครงการ

ด้านการประเมินผล วิทยาลัยพยาบาลทั้ง 7 แห่ง ทุกวิทยาลัยมีการประเมินผล สำหรับวิธีการประเมินผลที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 33.33 และทำการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.85

1.3 ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ อาจารย์มีภาระงานมาก ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ขาดการประสานงานภายในและภายนอกหน่วยงาน และการประเมินผลขาดความต่อเนื่อง

2 ทักษะของอาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพและประชาชนต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทักษะ มีทั้งหมด 353 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) อาจารย์พยาบาล จำนวน 43 คน กลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.80 สำหรับวุฒิการศึกษามีระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.40 และระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งช่วงระยะเวลา 11-15 ปี และ 16 ปี ขึ้นไปมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 34.90 อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการกิจการบริการวิชาการแก่สังคม คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านกิจกรรมหรือโครงการที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การประชุม สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 46.70 และประโยชน์ที่ได้รับจากการให้บริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด คือ ได้รับประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 97.70 ส่วนปัญหาและอุปสรรคพบมากที่สุด คือ อาจารย์มีภาระงานมาก คิดเป็นร้อยละ 62.80

2) พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 233 คน กลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.80 สำหรับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.80 และระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่ง 16 ปี ขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.20 พยาบาลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการกิจการบริการวิชาการแก่สังคม คิดเป็นร้อยละ 89.30 กิจกรรมหรือโครงการที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การประชุม สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 40.40 และประโยชน์ที่ได้รับจากการให้บริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด คือ ได้รับประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 87.10 ส่วนปัญหาและอุปสรรคพบมากที่สุด คือ มีภาระงานมากเช่นเดียวกับอาจารย์พยาบาล คิดเป็นร้อยละ 56.20

3) ประชาชน จำนวน 67 คน กลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไปมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.80 มีสถานภาพสมรสคู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.70 ส่วนวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.30 ด้านอาชีพ รับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.90 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.40 สำหรับประชาชนผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 59.70 และผู้ที่ไม่มีส่วนร่วม จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 ด้านประเภทกิจกรรมหรือโครงการที่มีส่วนร่วมมากที่สุด มี 2 กิจกรรม คือ การเข้าชมนิทรรศการและศูนย์ดูแลเด็กเล็ก จำนวนเท่ากัน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ส่วนกิจกรรมที่ประชาชนต้องการรับบริการมากที่สุด คือ ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 57.40 และโครงการที่ต้องการรับบริการมากที่สุด คือ ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คือ สามารถดูแลตนเองได้ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 ส่วนปัญหาและอุปสรรคพบมากที่สุด คือ ไม่ทราบข้อมูล จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 และรองลงมา คือ ขาดการประสานงาน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80

2.2 ทิศนะของอาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพ และประชาชนต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง พบว่า

ทักษะของอาจารย์พยาบาลต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนทักษะของพยาบาลวิชาชีพและประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก

ทักษะของอาจารย์พยาบาลต่อการบริการวิชาการแก่สังคม รายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ การจัดสรรงบประมาณ ส่วนทักษะของพยาบาลวิชาชีพและประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ การจัดสรรงบประมาณ

ทักษะของอาจารย์พยาบาลต่อการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการบริหารจัดการรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ และระดับมากจำนวน 7 ข้อ ส่วนทักษะของพยาบาลวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด 11 ข้อ และทักษะของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ

ทักษะของอาจารย์พยาบาลต่อการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการจัดสรรงบประมาณ รายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ วิทยาลัยพยาบาลไม่ต้องพึ่งงบประมาณจากรัฐในการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคม และทักษะของพยาบาลวิชาชีพและประชาชนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันหมดทั้ง 3 ข้อ

ทักษะของอาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล ด้านประเภทกิจกรรม รายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเหมือนกันทั้ง 13 ข้อ และทักษะของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ

ทักษะของอาจารย์พยาบาลต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล ด้านการประเมินผล รายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ การประเมินผลโครงการควรทำในระหว่างดำเนินการเป็นระยะๆและเมื่อสิ้นสุดโครงการ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ ส่วนทักษะของพยาบาลวิชาชีพและประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากเหมือนกันหมดทั้ง 3 ข้อ

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลวิชาชีพต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง พบว่า

ทักษะต่อการบริการวิชาการแก่สังคม โดยรวมของอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาทักษะต่อการบริการวิชาการแก่สังคมรายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ ประเภทกิจกรรมและการประเมินผล ก็พบว่าแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วย

4. ผลการเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์พยาบาลกับประชาชนต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง พบว่า

ทักษะต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของอาจารย์พยาบาลกับประชาชนโดยรวม พบว่า อยู่ในด้านการบริหารจัดการ ด้านประเภทกิจกรรม และด้านการประเมินผล ต่างก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การกำหนดแนวทางการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง กำหนดได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านประเภทกิจกรรม และ ด้านการประเมินผล (ดูภาคผนวก หน้า 149 ประกอบ)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

1. นโยบายและแผนงาน ด้านการบริหารจัดการ ผลการวิจัย พบว่า วิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง จำนวนทั้งหมด 7 แห่ง มีนโยบายและแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโดยการจัดตั้งคณะกรรมการ เนื่องจากสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายให้วิทยาลัยพยาบาลในสังกัด จัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคกลาง จึงได้ร่วมมือกันดำเนินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและกำหนดให้งานบริการวิชาการแก่สังคมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประกันคุณภาพ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยเครือข่ายภาคกลาง กระทรวงสาธารณสุข, 2541) และวิทยาลัยพยาบาลในกลุ่มภาคกลางเป็นวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการมานานกว่า 30 ปี ซึ่งเบญจพร ทิพยพลากุล (2540: 47) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า วิทยาลัยที่เปิดดำเนินการยาวนานทำให้โครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนเป็นระบบ โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและมอบหมายงาน ทำให้บุคลากรมีความเข้าใจระบบงาน ประกอบกับทรัพยากรในวิทยาลัยมีเพียงพอ

เนื้อหาที่ให้บริการ เป็นการพยาบาลผู้สูงอายุมากที่สุด (ร้อยละ 18.06) ซึ่งสอดคล้องสภาพปัจจุบันที่เป็นปีผู้สูงอายุสากล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราพร พลอยประเสริฐ (2537) พบว่า เนื้อหาที่ให้บริการเป็นการพยาบาลผู้สูงอายุซึ่งอยู่ในระดับมาก

ประเภทกิจกรรม พบว่าวิทยาลัยให้บริการการจัดเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุโทรทัศน์ สื่อสารควาเทียมมากที่สุด เป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้สื่อสาร ซึ่งสามารถให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวาง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ และรองลงมาอาจารย์ได้รับเชิญเป็นวิทยากรอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ วราพร พลอยประเสริฐ (2537) พบว่า อาจารย์ได้รับเชิญเป็นวิทยากรมากที่สุด (ร้อยละ 31.15) และ ศุนทราวดี เขียรพิเชฐ (2540) ได้วิเคราะห์วัฒนธรรมอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า วัฒนธรรมอาจารย์นักวิชาการและบริการสังคม มีน้ำหนักมากที่สุดและลักษณะงานบริการวิชาการของอาจารย์ ได้แก่ การเป็นวิทยากร

ความต้องการของประชาชน กิจกรรมที่ต้องการรับบริการมากที่สุด คือ ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ ร้อยละ 57.4 และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การเข้าชมนิทรรศการ สอดคล้องกับ พูลสุข มาลาทอง (2529) อ้างถึงใน วราพร พลอยประเสริฐ, 2538: 112) ได้ศึกษา พบว่า เนื้อหาส่วนใหญ่ที่ให้บริการเป็นเรื่องสุขภาพอนามัยและการจัดนิทรรศการเป็นรูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่พบมากที่สุด และยังคงสอดคล้องกับ วราพร พลอยประเสริฐ (2538) พบว่า วิธีการให้บริการโดยการจัดนิทรรศการมากที่สุด (ร้อยละ 45.45) และโครงการที่ต้องการรับบริการมากที่สุด คือ ศูนย์ดูแลเด็กเล็กและศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เนื่องจากสภาพปัญหาสังคมปัจจุบัน ดังนั้น วิทยาลัยพยาบาลจึงควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการซึ่งสอดคล้องกับ Gollattscheck (1983) พบว่า การให้บริการวิชาการแก่สังคมให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ ต้องรู้ความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี

ในด้าน ประโยชน์จากการให้บริการวิชาการแก่สังคม ทั้งอาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ ได้รับ คือ ประสิทธิภาพ รองลงมาเป็นผลงานทางวิชาการและเป็นความสุขใจ ฟังพอใจที่ได้ให้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศุนทราวดี เขียรพิเชฐ (2540) พบว่า การทำงานบริการวิชาการแก่สังคม ทำให้ได้ประสิทธิภาพและนำมาประยุกต์ในการสอนได้ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของเสริมศรี เวชชะและคณะ (2535: 67) ที่พบว่า อาจารย์พยาบาลเกือบทั้งหมดรู้สึกพึงพอใจและมีความสุขในการทำงานทั้งนี้เพราะอาจารย์ทุกคนได้รับการปลูกฝังให้มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพให้มีความอดทน อดกลั้น เสียสละในหน้าที่รับผิดชอบต่อชีวิตของผู้ป่วย ซึ่งเป็นภารกิจสูงสุดของมนุษย์

2. ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการวิชาการแก่สังคม พบมากที่สุด คือ ภาระงานมาก ทั้งอาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ วราพร พลอยประเสริฐ (2537) ศึกษาพบว่า วิทยาจารย์มีภาระงานมาก ไม่มีเวลาให้บริการวิชาการแก่สังคม และทัศนีย์ นนทะสร และคณะ (2541: 34-44) ได้วิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคกลาง พบว่า อาจารย์มีภาระงานรวม 6 ด้าน ภาระงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นอันดับที่ 5 เท่ากับ 0.52 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 0.74) ซึ่งส่วนใหญ่อาจารย์ใช้เวลาในการสอนมากถึง 43.98 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และภาระงาน

ของอาจารย์พยาบาลมีความแตกต่างจากภาระงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอื่น คือ นอกจากจะต้องเป็นอาจารย์แล้วยังต้องทำหน้าที่พยาบาลด้วย และสังกัด อูทรานันท์ (2520: 46 อ้างถึงใน ทศนีย์ นนทะสร และคณะ (2541: 42) ได้เสนอว่า ถ้าแบ่งงานเป็น 3 ด้าน อาจารย์ควรทำงานด้านการสอน ร้อยละ 40 งานวิจัยควรมี ร้อยละ 30 และงานบริการทางวิชาการแก่สังคมร้อยละ 30

ส่วนด้านปัญหาของประชาชนที่พบมากที่สุด คือ ไม่ทราบข้อมูล ขาดการประสานงานและไม่มีเวลา ซึ่งสอดคล้องกับทบทวนมหาวิทยาลัย (2530) ได้ศึกษาพบว่า การให้บริการวิชาการแก่สังคม ให้โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชน ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างสถาบันกับหน่วยงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Woodman EAK. (1994) พบว่า งานบริการวิชาการได้รับความสนใจจากชุมชนในระดับต่ำ ส่วนปัญหารองลงไป คือ ไม่มีเวลา ต้องไปประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับ อวิกา นิมสุวรรณ และ ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ (2541) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการคงสภาพหมู่บ้านดีถ้วนหน้า จังหวัด นนทบุรี อยู่ในระดับต่ำ พบปัญหา คือ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการสอบถามความต้องการของประชาชน ซึ่งต้องการรับบริการในวันหยุดหรือตอนเย็นหลังเลิกงาน

ตอนที่ 2 ทศนะของอาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพและประชาชนต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

จากการวิจัยพบว่า ทศนะของอาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพ และประชาชน ต่อการบริการวิชาการแก่สังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1

อาจารย์พยาบาลมีทศนะต่อการบริการวิชาการแก่สังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านประเภทของกิจกรรม และด้านการประเมินผล แสดงว่าอาจารย์พยาบาลมีความเข้าใจถึงบทบาทของสถาบันในการให้บริการวิชาการแก่สังคมมากกว่าพยาบาลวิชาชีพซึ่งส่วนใหญ่ทำหน้าที่ให้บริการ จึงไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคม ด้านงบประมาณอาจารย์พยาบาลมีทศนะต่อการบริการวิชาการแก่สังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ วิทยาลัยพยาบาลควรได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมจากหน่วยงานอื่น และประชาชนหรือผู้รับบริการควรมีส่วนร่วมในเรื่องงบประมาณการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัย เช่น ค่าลงทะเบียน หรือค่าบริการอื่นๆ แสดงให้เห็นว่างบประมาณควรมาจากองค์กรอื่นหรือประชาชนควรมีส่วนร่วมด้วยเพื่อรู้สึกรู้ว่าเป็นเจ้าของหรือผู้จัดและเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณของวิทยาลัยด้วย ส่วนพยาบาลวิชาชีพและประชาชนมีทศนะต่อการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า งบประมาณที่ใช้ในการบริการวิชาการแก่สังคม ควรมาจากหลายๆ แหล่งร่วมกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลวิชาชีพต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

พบว่า ทัศนะของอาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพต่อการบริการวิชาการแก่สังคม ทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ภิญโญ ธรรมคุณ (2529) พบว่า บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ วสันต์ ชีวะสาส์น (2529) พบว่า บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาลกับประชาชน ต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ภาคกลาง

พบว่า ทัศนะของอาจารย์พยาบาลกับประชาชน ต่อการบริการวิชาการแก่สังคม ในด้าน การบริหารจัดการ ประเภทของกิจกรรม และการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 และสอดคล้องกับ อวิกา นิมสุวรรณ และ ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ (2541) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการคงสภาพหมู่บ้านคีด้วนหน้า จังหวัด นนทบุรี อยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ วราภรณ์ พลอยประเสริฐ (2538) พบว่าความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรที่เข้าร่วมกิจกรรมและที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามทัศนะของอาจารย์พยาบาลกับประชาชน โดยรวมพบว่า ประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่ากลุ่มประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจในงานบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัย จากข้อมูลส่วนบุคคล ระดับการศึกษาของประชาชน พบว่า มีระดับปริญญาตรีมากที่สุด 21 คน (ร้อยละ 31.3) รองลงมาระดับอาชีวะ มัธยมศึกษา ปริญญาโท และประถมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการให้บริการวิชาการแก่สังคม ด้านนโยบาย มักเป็นนโยบายกว้างๆ ซึ่งมีได้กำหนดแผนการปฏิบัติ มาตรการหรือเกณฑ์ปริมาณและคุณภาพของงานไว้อย่างเพียงพอที่จะกำกับ ควบคุม หรือประเมินแผนและการปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลน่าจะจัดตั้งองค์กรบริหารวิชาการแก่สังคมขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและทิศทางการบริการวิชาการแก่สังคม

ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และแสวงหารูปแบบการให้บริการวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนทำหน้าที่ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ อาจารย์มีภาระงานมาก ซึ่งเป็นปัญหามานานแล้ว แม้ว่าจะได้รับการแก้ไขแล้วบางส่วน แต่ปัญหายังไม่หมดไป ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติให้เป็นไปในแนวเดียวกัน เช่น การกำหนดภาระงานของอาจารย์แต่ละคนที่ต้องปฏิบัติควบคู่ไปกับการสอนและงานวิจัย ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ โดยให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาโดยตรงและสามารถเข้าถึงชุมชนได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริง ได้ศึกษาข้อมูล สำรวจความต้องการและปัญหาในชุมชน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะนำมาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่จะให้แก่ชุมชนได้ตรงตามความต้องการและปัญหาในชุมชน และพยายามสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงพยาบาล เทศบาล หรือ โรงเรียน ร่วมกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรบุคคล สื่อ วัสดุอุปกรณ์ หรืออาคาร สถานที่ ร่วมกัน ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะประหยัดงบประมาณของวิทยาลัยลงได้

3. สร้างระบบแรงจูงใจและการปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรและนักศึกษามีอุดมการณ์ที่มุ่งใช้ความรู้ความสามารถของตนและทรัพยากรมนุษย์ทั้งบทบาทที่เป็นผู้ให้และผู้รับอย่างแท้จริง คือมีความสนใจและเต็มใจที่จะช่วยแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมโดยส่วนรวม และเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในหลักสูตร โดยนำผลการปฏิบัติมาประเมินตามเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบและตำแหน่งทางวิชาการ

4. วิทยาลัยพยาบาลควรประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการติดต่อประสานงานภายนอกสถาบัน ให้เห็นเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของสถาบันได้ชัดเจน เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนในด้านทรัพยากรและเงินทุน เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณของวิทยาลัย ทั้งๆ ที่ตามนโยบายได้ระบุนเน้นการขยายงานบริการทางวิชาการแก่สังคมให้กว้างขวางครอบคลุมและสนองตอบความต้องการของสังคม ดังนั้น ในทางปฏิบัติ วิทยาลัยจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งสนับสนุนอื่นๆ

5. วิทยาลัยพยาบาลควรให้น้ำหนักความสำคัญแก่งานบริการวิชาการแก่สังคมเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีการกำหนดนโยบายและงบประมาณการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมในสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่นที่มีชื่อเสียง ทั่วประเทศ
2. ควรมีการศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการให้บริการวิชาการแก่สังคมแบบทางไกล
3. ควรมีการวิจัยหารูปแบบของการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีประสิทธิภาพ
4. ควรมีการวิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลการบริการวิชาการแก่สังคมและข้อมูลความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก
5. ควรมีการวิจัยหาปัจจัยที่จูงใจให้อาจารย์มาสนใจในการทำงานนี้